

der fik Ferie, som deltog i Indsamlingen, har det ganske vist ikke været saaledes tidligere og vil sandsynligvis heller ikke blive det i Fremtiden. Men jeg tror, at det vil være meget vanskeligt at sætte Grænsen for, hvilke Børn der paa den Maade skulle fritages for at deltage i Indsamlingen, ligesom jeg heller ikke finder det synderligt tiltalende, at fattige Børn i den Tid ikke gaa i Skole, medens visse Klasser af Børn fortsætte deres Skole uforandret.

Der er et lille bitte Spørgsmaal med Hensyn til Omkostningerne, Spørgsmaalet om Erstatning for den ved Indsamlingen medførte Skade, som ikke er mig fuldstændig klart. Det er jo saa efter den bestaaende Tilstand og vil ogsaa være saaledes efter den ny Lov; at Grundejeren kan efter foretagen Vurdering faa den Skade erstattet, som maatte blive forvoldt ved Indsamlingen. Efter den bestaaende Lov — saaledes opfatter jeg det i hvert Fald — vil denne Erstatning fra det offentlige Side komme ind i det almindelige Oldenborrerregnskab, og Stat og Amt altsaa faa sin Part deraf. Efter den ny Lov forekommer det mig derimod, at den udelukkende falder paa Kommunen. Denne har saa ganske vist til Gengæld Regres til Indsamleren, der har gjort Skade, men de fleste ville være enige i, at det ikke har megen Betydning, om man bagefter kan søge Erstatning hos Indsamleren. Saa søges der i det ny Forslag en Garanti mod saadan Skade derved, at Sogneraadet skal udstede Tegn til dem, der maa indsamle, og dersom de ikke opføre sig ordentlig, kan det fratage dem Tegnene. Det ser teoretisk meget kønt ud, men jeg tror ikke, at det i Praksis vil have megen Betydning med disse Tegn. Man skulde derigennem tillade de dertil skikkede at indsamle Oldenborrer. Men hvem ere de dertil skikkede? Enhver fattig Mand eller Kvinde med sine Børn, der kommer til Sogneraadet og vil have Tegn for at tjene en lille Nødskilling derved, vil ganske sikkert i Almindelighed faa Tegn, og skulde man faa Anledning til at tage det fra dem, naar de have gjort Skade, tror jeg ikke, Sogneraadet har nogen Fordel derved. Jeg tror ikke, at det Spørgsmaal om Erstatning har meget stor Interesse, thi de Tilfælde, hvor der forlanges Skadeserstatning, ere vist ikke mange, men der er dog en lille Forandring paa dette Punkt ved det ny Lovforslag til Skade for Kommunerne. Endelig kunde jeg have Lyst til at antyde, om det ikke, naar man nu fortsætter denne efter min Mening fuldt berettigede

og meget hensigtsmæssige Kamp mod disse skadelige Væsener, var paa Tide at tage under Overvejelse, om der ikke fra det offentlige Side maatte gøres noget mod Graaspurvene. Der blev først talt om Skovduer som en Landeplage paa Fyn; det kender jeg ikke, men derimod ved jeg, at Graaspurven er i Færd med at blive det. Det er naturligvis ikke lige slemt i alle Egne, men værst paa dem, hvor der dyrkes Hvede. Enhver Landmand ved, hvilken omfattende Ødelæggelse Graaspurvene ere i Stand til at udføre paa en Hvedemark. Jeg tror ganske sikkert, at den Skade, de gøre, ikke blot ved den Hvede, de fortære, men ved den, som de hugge ned paa Jorden, vilde, naar den blev talt op Landet over, kunne tælles op i Hundredetusinder for ikke at sige Millioner, og disse smaa Fugle, der kunne være meget kvikke at se paa, men som vist ellers ikke gøre stor Nytte, have en Tendens til at brede sig i en saadan Grad, at man dog maaske burde tænke paa at gøre noget ekstraordinært mod dem.

Landbrugsministeren (Hage). Det glæder mig at have det høje Tings Tilslutning til den fortsatte Kamp mod disse for Agerbruget meget skadelige Dyr. Der er vist ingen Tvivl om, at de vedvoldt Agerbruget stor Skade, og at de vedblivende, hvis Menneskene ikke tage Kampen op mod dem med stor Energi, kunne paaføre det danske Agerbrug Skade af Millioners Værdi. Og det er saa meget mere opmuntrende at fortsætte denne Kamp, som den Begyndelse, der er sket, synes at love, at en fortsat Kamp vil kunne føre til et godt Resultat. Det første Skridt, man her i Landet foretog i saa Henseende, var netop i den sidste ærede Talers Hjemstav, Fyn, hvor nogle private Mænd i 1883 sloge sig sammen om en Indsamling, der medførte det Resultat, at man, hvor Indsamlingen havde fundet Sted, sporede, at Larveangrebene svækkedes de følgende Aar. saaledes at det gav Stødet til, at Loven af 1ste April 1887 kom ud. Seks Uger efter at den var kommen ud, begyndte saa den egentlige Kamp hele Landet over i 14 Amter og 412 Sogne. Resultatet af Indsamlingen i dette Aar var af en ganske overordentlig Betydning, jeg mener i Tal. Ikke noget Sted i Europa, hvor der gennem Statens Foranstaltning foregaar Indsamling af Oldenborrer, er der pr. geografisk Mil indsamlet saa mange Oldenborrer som her i Landet. Der indsamledes i 1887 ikke mindre end 7,540,000 Pund Oldenborrer,